

Péntek Imre

Tárlatról – tárlatra

A makro-és a mikrokozmos szín-játékai

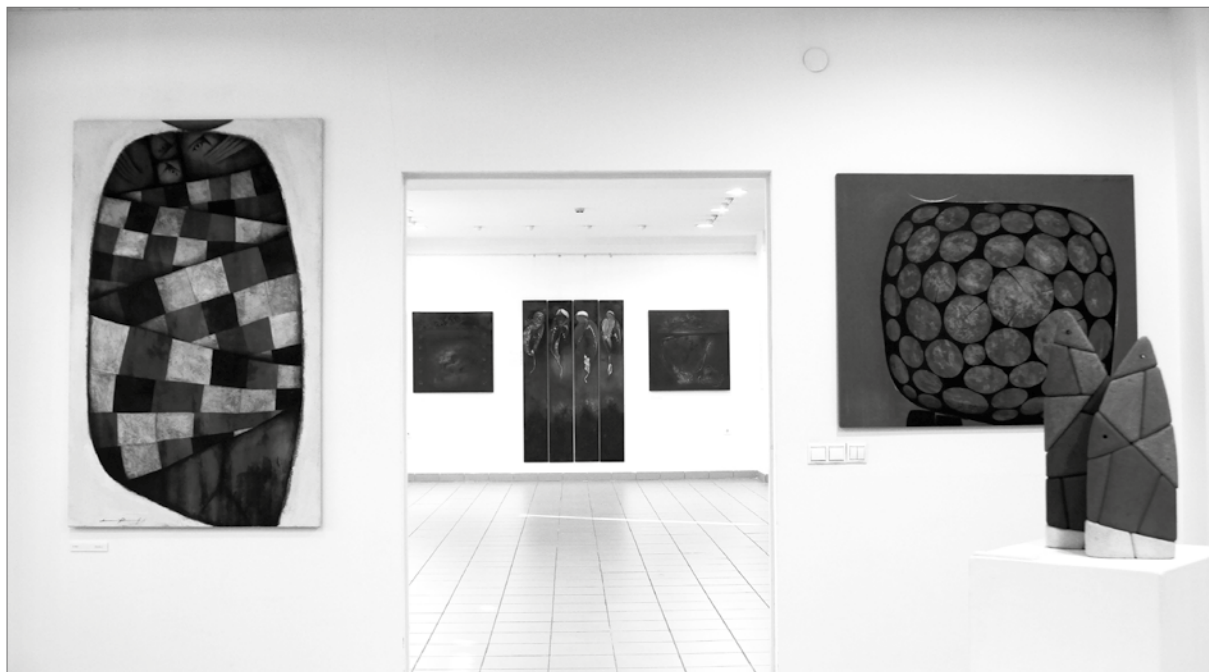
*Ludvig Zoltán és Ludvig Dániel kiállítása
a zalaegerszegi Gönczi Galériában*

Nem túl gyakoriak a képzőművészetben a rokoni kapcsolatok. Az apa és fia, együtt, egy családban pedig még ennél is ritkább. Ám Ludvigéknál ez a csoda is megtörtént, a festő apa példáját gyermeke követte. Apja nyomdokába lépett.

Ludvig Zoltán képi világa sokunk számára ismerős. S lassanként fia, Dániel is mellé nőtt, nem csak fizikailag, festészetben is. Míg Zoltán a „szerves amorfnak” kötelezte el magát, addig Dániel – bár kétségtelen, hatott rá édesapja – más irányt vett. Egyrészt nem mondott le a figurativitásról, művein gyakran megjelenik az élet, a férfi és nő, igaz, részleteiben, groteszken, torzan, átírva, szürreális alakzatokat öltve. Ez az életesség aztán terjedni kezd: fűre, fára, kőre. A (gondosan lecsiszolt) kövek szemeket kapnak, a virágszerű lények/lányok *Hajnali zsongásba* kezdenek, a macskák fura lényekké változnak.

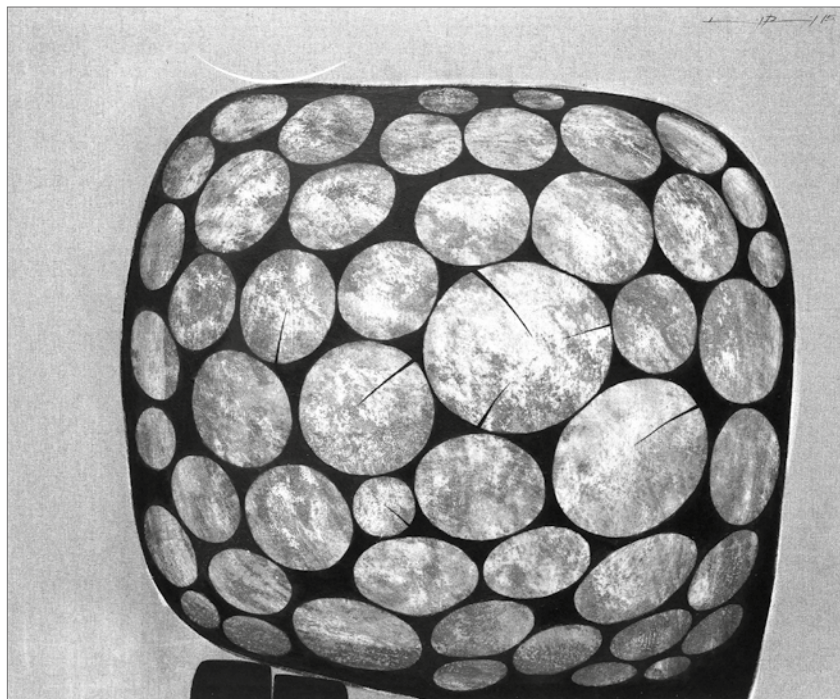
Míg Ludvig Zoltán az univerzum csillagállapotában kóborol, addig fiát, Dánielt a kis világok, mikrokozmoszok apró mozzanatai érdeklik. Mozaikokat lát/fest, apró anekdoták kelnek életre ecsetje alól. Szereti a vizuális gegeket, nem nyilvánít ki, inkább elrejt, eltakar, s csak némi felfedező hajlam birtokában találjuk fel a megoldó „képletet”. Nem csekély örömeinkre.

Enteriőr
a kiállításról

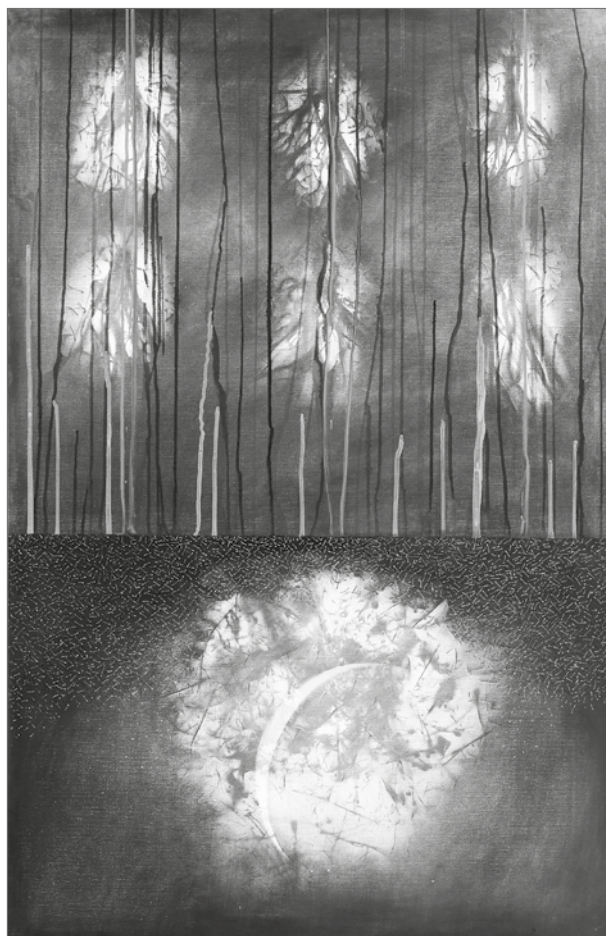

Nos, legutóbb ez a kettős, apa és fia közös tárlaton mutatkozott be a Keresztury VMK Gönczi Galériájában. Igaz, csak ízelítőt adhattak művészetükből, de mégis, az egerszegi közönség is ráérezhetett erre a sajátos együttesre, amely nem csekély nemzetközi ismertségre tett szert a részben tehetségük, részben a saját művésztelepi akciók nyomán.

Azt mondtam, Ludvig Zoltánt az absztrakt, vegetatív és organikus formák kezdték érdekelni: mindaz, ami az élet keletkezésével, a maggal (sejtmaggal), csírával, bimbózással, sarjadással és osztódással kapcsolatos. A hártyákat beszövő (vér)erek, elasztikus burkok, a petesejt és spermák találkozása az élet folyadékban, a biológikum ezernyi változásának, „rajzásának” történései izgatták, s megtalálta a művészi átírás formanyelvét is ehhez a meglehetősen sajátos tematikához. Korai képein tanúi lehetünk, amikor egy-egy felnövekvő növényi szár, virág, levél miként alakul egyre sejtelmesebb, amorfabb alakzattá, mégis megtartva az eredeti mozgásforma logikáját, dinamikáját, a kibontakozás felsejlő ívét. Egy titokzatos, ismerős és mégis ismeretlen közeget sikerült teremtenie: a lefokozott létformák irizáló tartományát. A kezdetben bizarr vállalkozás mára beérett: Ludvig Zoltánnak sikerült ezt a térséget meghódítania, s felmutatni benne a szépséget, az esztétikumot. Ebben az „embrionális” világban még minden csak ígélet, a jövőt célzó felkészülés, erőgyűjtés a „nagy utazásra”. Talán ezért is volt képeinek optimista hangulata, üzenete: az élet elhivatottságát, az organikusság határtalan terjeszkedésének mámorát sugározva. A bergsoni „elan vital” – teremtő életlendület juthatott eszünkbe. Ez kifejeződött a visszafogott, de mégis megjelenő színességben, a szürkék bravúros árnyalataiban, a háttér megvilágító fénypáncsák játékban. Később a háttér „besötétült”, egy sajátos tömör, áthatolhatatlan fekete szín uralkodik a képfelületen. A szervesség helyét egyre inkább a szervetlen, kémiai folyamatok veszik át: az (ős)anyag áramlásai, átalakulásai, kavargása a „végtelen térségekben”. Annak idején Pascal írta le: A végtelen térségek örö-

Ludvig Dániel:
Wood pile

Ludvig Zoltán:
Univerzum ciklus XIII.

Enteriőr
Ludvig Zoltán
munkáival

Ludvig Zoltán:
Univerzum ciklus II.

kös némasága megborzaszt. Ludvig új, Univerzum sorozata is szorongást keltő látványok, formációk ijesztő, démoni erők kavalkádja. Melyeken feltűnnek a titokzatos írás vagy csillagjegyek, finom kis fémes „rátétek”, melyek (akár) a végzet pecsétjeit is jelenthetik. Egységes ez a (cím nélküli) teljesség: itt-ott tüzes izzások törnek meg felületet (talán a pokol előszobái), máskor erőlködő, holdsarló-foszlányok jelennek meg az alig tagolt, itt-ott áttört horizonton. Vagy ezüstös fény-suhintások szabadlják az indázó szövedéket, a fonalakkal, tömbszerű formációkkal telített sötét felületet, derengő világságot csempészve az örvénylő, forgó képződmények hátterébe.

A zalaegerszegi kiállításon is feltűntek az *Univerzum* ciklus darabjai: láthattuk a II-es, VIII-as, X-es és XIII-as számú képet. Egy kis nosztalgia is megjelent a *Születés* című képen, mely a korábbi hasonló képek bontakozó életelemeinek burjánzása. A *Vitalitás* is ebbe a körbe tartozik. A *Galaxis* viszont az *Univerzum*-képek előzménye: hatalmas erők gomolygása a végtelen térben. A *Rusalka* egy kis etnikai kitérő, kaland a tektonikus mozgások közepette.

Természetesen eltűnődhetünk a változáson: az Univerzum-festmények komorságán. Van ebben tragikum

is, a szakralitás hiánya, keresése. Talán a pecséték „feltörése” ad új olvasatot az iránytalanul kerengő anyag-biologikum masszának, a rendezésre-rendeződésre váró Organikumnak... Ludvig Zoltán – egyébként bravúrosan megfestett ”látomása”, festői prófécija – így nyerheti el értelmét...

Ahogy már jeleztük: a fiú, Dániel szereti az apró jelenségeket, közöttük kutat, keres és – talál. Számára létkérdés a belső (sokszor rejtező) szerkezet – ez plasztikáin teljesen nyilvánvalóan látszik –, a konstrukció, a jelenet (zsáner) elrendezése. Kedveli a „sokszögű” formációt, így rendez talányos dramoletteket. (*Így is, úgy is, Cím nélkül*) Figurái, portéri önkényesen átírt lények: a fej eltúlzottan nagy, egy kis hajtincs, itt-ott egy szempár vagy szem, s eldugva egy száj. Az életesítés jegyében. Hiszen e lények valamiféle természeti jelenségek, kő, föld, használati tárgy: de Ludvig Dániel számára játszótársak a Nagy (életnek nevezett) Kavalkádban. (*Játék*) A szemekkel ellátott *Kövek* tekintenek, a cicák, mint kockás takarókká alakult plédok mutatkoznak meg, s a körték aranyban pötytyőzik be a képfelületet. (*Pears in gold*) Olykor megrögzött vizuális közhelyeket provokál: így válik az Altamira-barlang archaikus élménye groteszk színjátékká, gyerekrajzszerű firkálmányokká. S egyik legkedvesebb képem az *Ölelés*: csak gondos megfigyelés után tűnik elő a precízen hajtogatott takarók alól az ott szorongó pár.

Játék és talány – talán így foglalható össze ez a bizzar képi világ. Rejtvényei teli vannak fura eseményekkel, provokálnak, kérdeznak, incselkednek, nekünk csak el kell fogadni ezt a kedves, síkban „lebegő” festmény-(bűvész)mutatványt.

Ludvig Dániel: Játék

